



## כבשין / כפר סחלד

גלין מס 4 ה' אייר תשע"ב 27.4.2012

ארץ שיושביה היא אוכלת  
וזבת חלב ודבש ותכלת  
לפעמים גם היא עצמה גוזלת  
את כבשת הרש .

ארץ שמתקו לה רגביה  
ומלוחים כבכי כל חופיה  
שנתנו לה אוהביה  
כל אשר יכלו לתת .

שב החצב לבן לפרוח  
שם בדרך יחידי  
והיסמין ישיב ניחוח  
שדות הזמן שלה האבודים .

ארץ שמתקו לה רגביה ...

כל אביב שבים לה סביוניה  
לכסות את כל קמטי פניה  
רוח קיץ עצב אבניה  
ילטף באור .

שב הסתיו עם כובד ענניה  
לעטוף אפור את כל גניה  
והחורף את שמורות עיניה  
הבוכות יסגור .

שב החצב לבן לפרוח  
שם בדרך יחידי  
והיסמין ישיב ניחוח  
שדות הזמן שלה האבודים

שב הסתיו עם כובד ענניה  
לעטוף אפור את כל גניה  
והחורף את שמורות עיניה  
הבוכות יסגור .

מילים: נתן יונתן

## מאתנו חקרי האדרכת

יום הזיכרון לשואה ולגבורה.

יום הזיכרון לחללי מלחמות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה.

יום העצמאות.

בזה אחר זה מהדהדים הטקסים, הצפירות, הסיפורים קורעי הלב אשר הדעת ממאנת לתפוס על שישה מיליון בני אדם שהושפלו, הורעבו, הוכו ונרמסו בדרכם האחרונה אל תאי הגזים ומחנות ההשמדה. ושוב המחנק בגרון וזעקת השבר החורצת בנו תלמים של כאב אל מול יפי התואר, אלו היצאו למלחמות ולא שבו.

צוואתם, שבה הותירו לנו לבחור בחיים, לנו, לבנינו, לנינינו ולדורות הבאים, היא היא זהותנו, זוהי מהות זכות קיומנו כאן, על האדמה הזאת, במדינת ישראל. לעמול בכול רגע ויום על משמעות חיינו, על הרצון והזכות להשאיר חותם אישי בעולם, שהכאב והשמחה, העצב והתקווה שזורים בו כחוט השני ומהווים זה לצד זה חיים מלאים. כחברה, עלינו לאפשר איש לרעהו לקיים זאת, ובעוצמה הראויה. המשאב הגדול ביותר שלנו הינו היותנו, האנשים ההולכים בשבילים, החולמים, היוצרים, העושים. הממשיכים את הדרך...

לכולנו, ימים של שלום וחסד,

רוני ואסף

### חברי המערכת:

דורון פלד, נאור נודל, עידן שגיא, עינת כרמל גמזו, מירי יציב, רוני שביט, אסף שביט, חנה סלע – עריכה לשונית, סדו פראלטה – עיצוב ואיור רבקה פראלטה, דוד כרמי



# איפה פה?



לפני שבועיים בערך יצא לי לקרוא את נאומו של יאיר לפיד על מערכת החינוך במדינת ישראל. הוא נאם בפני סטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים. אני לא יכול לומר שהסכמתי עם כל מה שנאמר באותו נאום, אבל היו שם כמה נקודות שבהחלט יש בהם טעם. הטענה העיקרית של לפיד היא שלמערכת החינוך במדינת ישראל אין אמון לא במורים ולא בתלמידים: "מערכת החינוך אמורה להכין לחיים את הילדים שלנו, אבל היא לא יודעת לאיזה חיים היא מכינה אותם. כי זו הבעיה הגדולה ביותר של החינוך היום: חינוך עוסק בעתיד, אבל אנחנו לא יודעים מה יהיה בעתיד. תלמיד שמתחיל השנה כיתה א', יסיים את חוק לימודיו בשנת 2024. אין לנו שום דרך לדעת איך יראה העולם בשנת 2024, מה יהיה חשוב ומה לא. אז הדבר היחיד שאנחנו יכולים ללמד את הילדים ולדעת שהוא חשוב – זה ללמוד. אנחנו צריכים להודות שאנחנו לא יודעים, לתת להם כלים ללמוד בעצמם. הבעיה היא שהמערכת – מערכת החינוך – לא אוהבת להודות בזה שהיא לא יודעת. אף מערכת לא אוהבת להודות בזה שהיא לא יודעת. אז היא מעדיפה להגיד למורים שלה – אתם לא יודעים."

לפיד טוען שמכיוון שמערכת החינוך לא נותנת אמון במוריה, אז היא זו שמכינה את מערכי השיעור, והיא מחליטה אילו ספרים יש ללמד, והיא שולחת מפקחים ומציבה מדדים. בעצם עושה הכול חוץ מלתת אמון. זה די חמור להגיד באופן גורף (וגם די מטריד) שלמערכת החינוך בארץ אין אמון במוריה, כי אז מה זה אומר שכל המורים בארץ לא טובים? לא, נראה לי שהוא מתכוון לכך שאפילו אם המורים טובים, זה לא רלוונטי מפני שישנה מערכת שמנתבת את הדברים לפי ראות עיניה, ולא מאפשרת יותר מידיו חופש פעולה. סוגיה נוספת שהוא מעלה היא סוגית בחינות הבגרות. אני חייב לציין שלי באופן אישי יש בגרות חלקית וזה בלשון המעטה. דרך אגב אני מטיל את האשמה על משרד התחבורה. כשהיינו בכיתה י"ב, קצת לפני שהתחלנו לגשת לבחינות הבגרות, למדנו ובסופו של דבר גם ניגשנו לבחינה שהייתה לה קצת יותר חשיבות בעינינו מאשר משוואות עם נעלמים ופרבולות למיניהן. אני מתכוון כמובן לרשיון הנהיגה. אז יצא שבמקום להיות בבית ספר וללמוד לבחינות, נסענו לשחק באולינג בקניון ולאכול שווארמה בבאגט חן. (זה היה נראה לגמרי לגיטימי בשעתו).

בכל אופן למי שלא ידע ישנן 265 בחינות בגרות בישראל. כאשר ישנן בגריות במקצועות כגון מלונאות, שפיות, שיט ואפילו בריקודי סלסה, בהחלט אפשר להגיע למספר ההזוי הזה. ושלא תהיינה טעויות, אני לא מזלזל באף אחד מהתחומים הללו. זה מאוד יפה ואפילו מבורך שמשלבים היום בבתי הספר תחומים כגון אלו, אבל למה צריך לעשות בזה בגרות? לפיד מציין שבפינלנד יש ארבע בחינות בגרות: מתמטיקה, אנגלית, הבנת הנקרא ומקצוע בחירה אחד. באנגליה יש שלוש. בצרפת ארבע. לפיד טוען שהסיבה שבגללה בישראל יש כל כך הרבה בחינות בגרות לעומת מדינות אירופה, היא שבגלל שהמערכת לא סומכת על המורים ועל התלמידים שלה, היא מקימה בעצם "תעשייה שלמה של מבחנים" וע"י כך היא "מתחמנת את הממוצע". הוא טוען שלא צריך יותר מארבעת בחינות הבגרות הנ"ל. תסכימו או לא, יש בזה משהו.

בכלל המדרף הזה אחרי ציונים זה משהו לא נורמאלי בעיניי. התופעה הזו מתחילה בתיכון בבחינות הבגרות וממשיכה לאחר מכן באקדמיה. בתור סטודנט אתה יושב בהרצאה ואז תמיד יהיה מישהו או מישהי (תלוי מה אתה לומד) שלאחר כל משפט שני של המרצה הוא ישאל "זה יהיה במבחן?" והמרצה בדרך כלל יגיד ובצדק שזה לא חשוב עכשיו אם זה יהיה במבחן, אלא חשוב לו שנצא עם ערך מוסף מהקורס. אבל אותנו לא מעניין הערך המוסף. אנחנו פה במרוץ אחרי הממוצע. את מי מעניין מה קארל מארקס אומר, העיקר שלא ייתן לנו שאלה מכשילה במבחן. התרבות הזו שהושרשה כאן, של רדיפה אחרי המצוינות גורמת לנו

להתעסק בטפל במקום בעיקר. נוצר מצב שאתה בעצם לומד בשביל להוציא ציון טוב במבחן ולא בשביל ללמוד.

אתה יושב בבית אחרי שצילמת את הסיכומים של הקורס ממישהי שידעת לסכם טוב, (היה לי מרצה שהיה מכנה אותן ראש מדור צילום. מה לעשות גם בזה אתן יותר טובות מאיתנו הגברים) לומד את החומר עד כדי בחילה, מגיע למבחן ובשעה וחצי מקיא את כל החומר אל טופס הבחינה. ואז אתה יוצא החוצה ומאותו רגע אתה לא זוכר כלום מאותו קורס. טוב כמובן שאני קצת מגזים, משהו זוכרים, אבל הנקודה היא שלומדים בשביל הציון ולא בשביל לדעת וזה מה שעצוב. לצערי היו מעט קורסים בתואר שממש נהייתי מהם והם באמת ריתקו אותי, רוב הקורסים לא היו מעניינים במיוחד ובהם נאלצתי לחטוא וללמוד בשביל הציון ולא בשביל הידע. בדיעבד יכול להיות שהיום הייתי בוחר ללמוד משהו אחר, אבל אני בשום פנים ואופן לא מצטער על כך שהלכתי ללמוד סוציולוגיה ואנתרופולוגיה כי בסך הכול נהייתי והעשרתי את עצמי, ככה שאיך שאני לא תוקף את זה, יצאתי ברווח.

אם נחזור ללפיד, אני מוכרח לציין שיש כמה נקודות בנאום שלו שדרך אגב אני ממליץ לכם לקרוא אותו (תעשו על זה גוגל, זה כבר יקפוץ) שבהחלט מעוררות סימני שאלה ותהיות לגבי מערכת החינוך בישראל. אז נכון שמאוד נוח לנסות להתנגח ביאיר לפיד, ומאוד קל לא לאהוב אותו עם התדמית של הבחור המצליח מהטלוויזיה שמאוהב בעצמו. מה גם שעכשיו כשהוא רץ לפוליטיקה זו בכלל הרמה להנחתה מצד כל מיני אנשים. בקיצור אפשר להסכים עם דבריו ואפשר גם לא, אבל אם מסתכלים לגופו של עניין, לפחות יש לו איזושהי אג'נדה ביחס לחינוך בישראל ואני לא בטוח שהוא יהיה פוליטיקאי גרוע יותר מאלה שכבר ישנם. ימים יגידו...

שבת שלום

דורון פלד







באחת מהשבתות האחרונות והנעימות הפוקדות את סביבתנו, הלכתי לגן השעשועים אחר הצהריים עם ילדיי. פגשנו כמה משפחות חביבות, אמנם עייפות מהשבת, אך מחויכות מהמשחק המשותף עם ילדיהם ותחושה נעימה עמדה באוויר. לאחר כשעה וקצת... חזרתי עם משפחתי לביתנו והכנתי את ארוחת הערב המסורתית של יום שבת: לחם מטוגן משארית החלה של יום שישי מרוח בקוטג' (כשאינן שבייתה כמובן...). לאחר זמן מה, הפלאפון, צלצל ובקו השני נמצא אבא דואג (השם שמור במערכת-מנמן J), ושואל האם הבאנו צעצוע כלשהוא לגן שעשועים ושכחנו אותו? יידעתי אותו שלא, ושהפעם לקחנו את כל הפקלאות יחד איתנו בתוספת קצת חצץ בנעליים, כלומר- "ברגיל".

ופתאום צפה בי שוב התחושה החמימה הזו של הקהילה המיוחדת בה אני חיה, הרי איפה נמצא מקום שלאחר בילוי משפחתי בגן משחקים, אקבל טלפון הבדוק עימי האם שכחתי דבר מה... אכן רגעים קטנים המחממים את הלב ומחדדים לך את המושג "בית".

#### ומה בחינוך?

**בבית התינוקות** הפריחה באוויר. הקטנטנים אט אט מתחילים את צעדיהם הראשונים וכל כך יפה לראות את הקשרים הנבנים ביניהם, ואת המשחק הדמיוני המתחיל בקבוצות הבוגרים. השיפוף מתקדם בקצב איטי משהו, אך אומרים כי "כל עכבה לטובה"... נאחז בזה. נאחל "ברוכים הבאים" למשפחת זוהר, אורטל ושי- זוג תושבים חביבים ביותר שהכניסו את בנם בן ה-8 חודשים -אלמוג המתוק לבית התינוקות, קליטה רכה ונעימה לכם!

**בפעוטון אלמוג** הילדים מתנועעים כמו פרפרים ומריחים את פריחת האביב. מזג האוויר מאפשר לנו לחזור לפעילויות חוץ נעימות ומהנות גם יחד, כגון: צבעי ידיים, ארגז החול ומשחקי מים בגיגית. הפעוטים גדלים, ובוגרי הקבוצה כבר ממש פסע קטן לקראת המעבר לגן מעוג, והעבודה האישית איתם נמשכת ללא לאות. גם הקבוצה הצעירה כבר מגובשת ונרקמים יחסי חברות ומשחק מקסימים ביניהם.

**בגן מעוג:** בגן סיימו את סיפור הצלתו של משה התינוק, סיפור הוצאתם של בני ישראל ממצרים. הילדים היביעו התעניינות רבה במהלך המפגשים ולקחו חלק פעיל בסיפור. בשיעורי תנועה התייחסו לסדר וניקיון בניגוד לבלגן. ובשיעורי המוסיקה ניתנו דגשים מיוחדים לעונת האביב ולמאפייניה. יצאו בלבוש מתאים ליציאת מצריים, חצו את ים סוף ("ים קראון"), הוצאנו מים מהצור, ואכלנו "מן" שירד אלינו משמיים. בתום המסע הכינו מצות על הטבון. ערכו קבלת חג, מעין סדר פסח הכלל: קריאה בהגדה, שירי חג, שתיית 4 כוסות (מיץ ענבים כמובן...) והתכבדו במאכלי החג- אין ספק שהקניידעלך לקח בגדול!

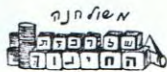
בימים אלו, עוסקים בתכנים הקשורים ליום העצמאות ולהקמת המדינה שלנו, חגגו באכילת המאכל הלאומי שלנו הלא הוא "פלאפל" ויצאו יחד עם המשפחות לחופשה מהנה ומחויכת במיוחד!

#### ומה במסגרת הבלתי פורמאלית?

##### תלתון + מרכזון

חופש פסח עבר עלינו בנעימים וכלל המון המון פעילויות מהנות ומאתגרות במיוחד. התלתון חווה הפעלת טיסנים שהתעופפו באוויר, טורניר כדורגל חוויתי במיוחד (למרות שהפסידו- זה רק ספורט...), חגיגת אביב אקולוגית לצעירים ומחנה מועצה לבוגרים- שדרך אגב קיבלנו כקיבוץ, ציון מאוד גבוה מהמועצה על קבוצה מעולה שיצאה מגובשת, מכבדת ונהדרת!

שאפו לחבר'ה! והכל בהובלתם של המדריכים הנהדרים שלנו, עופר וחן. עבר עלינו חופש עמוס כל טוב, הכלל פעילויות מובנות ומשחקי חברה המגבשים את הקבוצה. טיולים בקיבוץ והכנת מצות בטבון. גם הנוער שלנו בילה בחופשת הפסח, רגע לפני ביעור החמץ, מכרו



פיצות טעימות למשפחות, בטורניר פיינמבול איזורי הגיעו לחצי גמר - היו כבר כמעט; אבל ממש כמעט מקום ראשון... אך... לא נורא עדיין כבוד! וגם הייתה נסיעה אדירה ומעניינת גם יחד למרכז הארץ. ועוד ועוד פעילויות מגבשות ומהנות בחופשה.

בברכת המשך פריחה, הן בפרחים שלנו והן בפריחה האישית של כל אחד ואחת מאיתנו. סימכו על עצמכם, האמינו בעצמכם - ודעו ליהנות מהדברים הטובים ומהרגעים היפים שלכם עם המשפחה, עם החברים ומהמקום המיוחד בו אתם חיים - חפשו את הטוב ולא את הפחות טוב... בחיור, אודה







שלום לכולם,

בשעה טובה קלטנו בשבועות האחרונים שתי משפחות נוספות לחברות בקיבוץ ולהרחבה. שתי המשפחות עדיין לא מתגוררות בקיבוץ – אולי בקיץ, כשתתפנה דירה ראויה.

אנו מקווים שבעוד כחודשיים נתחיל לראות את ניצני הבנייה הראשונים בהרחבה – הכל תלוי בקצב קבלת ההיתרים הנדרשים.

חוץ מפעילותה הרגילה של ועדת קליטה, ישיבות ופגישות עם משפחות תושבים ונקלטים, הקמנו מתוכנו שתי תתי ועדות – עם תגבור של אנשים נוספים:

1. ועדת "משפחות מאמצות" – אילנה אסף, עדי פרסלר, יעל פיאטקה ואני – ועדה זו פועלת לחיבור בין משפחות נקלטות המעוניינות במשפחה מאמצת בקיבוץ. הבנות החלו לפנות למשפחות בקיבוץ – נשמח אם משפחות שמעוניינות לסייע בעניין זה יפנו לאחת מאיתנו. אימוץ משפחה אינו דבר "כבד" – המפגשים אינם חייבים להיות אינטנסיביים. למשפחות החדשות חשוב שתהיה כתובת שתחבר אותם לקיבוץ ולנעשה בו. בנוסף, מתוך ניסיון של משפחות השותפות כבר לעניין זה – המשפחה המאמצת נתרמת לא מעט בהרבה מישורים.

2. ועדת דור צעיר – ניר דר פנה אלינו בבקשה לסייע לבנים בהתנהלות שבינם לבין הקיבוץ ולהיפך. לצורך העניין גייס ניר פורום בנים אליו הצטרפו נציגי ועדת קליטה: אסף לנגלבן, רוני פוייר, מירי יציב ואני. התחלנו בתהליך מיפוי הצרכים של הבנים ובבדיקה במה צריך לסייע ואיך – במטרה שהבנים ישארו כאן ויבנו ביתם בכפר סאלד. כמובן שברמת הסיוע יש גם גבולות – וגם על כך אנו משוחחים עם הבנים.

אנו מקווים שבזמן הקרוב נוכל להתחיל לשווק את 37 המגרשים הבאים. בינתיים יש ביקוש של מספר משפחות – חלקן מתוך הקיבוץ וחלקן מבחוץ. ישנן פניות רבות של משפחות לבוא ולהשכיר כבר עכשיו בית בקיבוץ על מנת לבנות בהמשך – לצערי, אין לנו מספיק דירות מתאימות.

ולקראת סיום האינפורמציה חשוב לי שתדעו שקלטנו לקיבוץ משפחות איכותיות שיש ביכולתן לתרום ולהעשיר את הקיבוץ במישורים רבים – מהתרבות, דרך החינוך ועד לנושאים העסקיים-כלכליים. ישנה קשת רחבה של אנשי מקצוע שהלואי שנשכיל לשלבם בוועדות השונות, בחשיבות השונות ובקידום פרויקטים שונים. אני יכולה לומר שיש לא מעט פניות מאנשים שרוצים להיות שותפים ומעורבים.

מאחלת לנקלטים קליטה נעימה וטובה, ולקהילה המקסימה והוותיקה – שנמשיך לקבל יפה את פני החדשים. יצרנו לעצמינו שם טוב מבחינת חווית הקליטה בקיבוץ.

נמשיך לצמוח, להצמיח ולפתח למען קהילה חזקה ואיכותית בכפר סאלד, הצועדת עם ראש מורם וגאוות יחידה !!!!

רוית פלד – בשם ועדת קליטה:  
רוני פוייר, דני לרר, אסף לנגלבן, מירי יציב ויעל פיאטקה.

# נעים להכיר

## ותיק וזקן

יפית ונדב ראובן- עכשיו הם כאן!

ראינה: עינת כרמל גמזו



יפית ונדב הגיעו לכפר סאלד לפני חצי שנה לאחר תשע שנים בהם התגוררו בקיבוץ שדה נחמיה. לזוג הנחמד הזה (הם באמת נורא נחמדים) יש שני ילדים. נבו בן החמש, מתחנך בגן מעוג ואופיר בת השנה מתחנכת בבית התינוקות של הקיבוץ. נדב בן 38 ויפית עוד חדשיים בת 34. הם גרים בשכונה שמעל הבריכה ומחכים בקוצר רוח לבנות את ביתם החדש בשכונה החדשה.

נעים להכיר אמרנו אז קדימה... נדב נולד בחיפה לאבא איש צבא קבע בחיל האוויר ואמא אלקטרונאית במקצועה. נדב הוא הבן הבכור מבין שלושה ילדים. את ילדותו "בילה" נדב ביישובים רבים. הוא מספר על כך שהמשפחה נדדה בין בסיסים בהתאם לתפקיד של אביו. רק כאשר היה נדב בגיל תיכון השתקעה המשפחה בעכו, שם גם סיים את התיכון ושם גרים עד היום הוריו. נדב מספר: "בילדותי עברנו קבוצה של משפחות עם ילדים של אנשי קבע מקיבוץ לקיבוץ ומישוב לישוב. כאשר אבא השתחרר הורי החליטו שהם רוצים להשתקע בעכו. בנינו בית בשכונה של אנשי קבע במזרח העיר ושם סיימתי את התיכון". כאשר אני שואלת את נדב על החיים בעכו ועל האוכלוסיה שם הוא מספר: "האוכלוסיה בעכו מאוד מגוונת. יש את עכו העתיקה, מרכז העיר והאזור המזרחי שהוא האזור היחסית חדש והמתפתח של העיר".

הוריו של נדב עלו לארץ מבומבי אשר בהודו בשנות העשרה של חייהם היישר לקריית אתא. משפחתו של נדב חיה חיים טובים ומבוססים בבומבי. הוא מספר: "סבא שלי היה מפקד תחנת המשטרה בבומבי והסבא השני היה מהנדס אלקטרוניקה. שליחי הסוכנות שהגיעו להודו הבטיחו להם שאם יעלו ארצה הם יגיעו לחיפה, אך כאשר הגיעו לארץ שיכנו אותם במעברות בקרית אתא. אמא נכנסה ישר לעבוד באלביט כאלקטרונאית ואבא התגייס לחיל האוויר".

אני מוצאת ענין בעליה מבומבי (תודו שזה לא דבר שיגרתי...) ומנסה להבין מנדב על הקהילה היהודית בהודו ועל החיים היום בבית הוריו בישראל. הוא מספר: "הסיפור של יהודי הודו הוא שאחרי חורבן בית ראשון יצאו שבע ספינות למזרח לכיוון הודו. ארבע ספינות הגיעו לצפון הודו ושלוש ספינות לדרום הודו. יהודי הצפון נקראו "בני ישראל" ויהודי הדרום נקראו קוצ'ין. לשני העדות היו את כל הטכסים של עד חורבן בית ראשון, כלומר הם ניהלו בהודו אורח חיים יהודי של יהדות שורשית בלי התוספות והפרשנויות המאוחרות". נדב מספר שעד היום בבית הוריו יש אווירה הודית עם המאכלים, הריחות (קארי וחלב קוקוס הם מוצרי יסוד בבית), הממתקים המיוחדים, הסארי באירועים חגיגיים וכמובן גם השפה המדוברת בבית היא מרטיט (ניב הינדי שבעיקר מדובר במומבי).

ובואו נכיר מעט את יפית אישתו. אל דאגה נשוב אל נדב כשהשניים יפגשו בהמשך הדרך. רמז, זה יהיה כאשר יגיעו ללמוד במכללת תל-חי. אבל רגע סבלנות.

טוב אז יפית מגיעה ממשפחה דתית. אביה איש צבא קבע (גם של נדב זוכרים?) ואמה אחות. היא נולדה בקיבוץ טירת צבי וכשהייתה בת שש עברה משפחתה למושב מחולה. יפית זוכרת את עצמה כילדה שקטה שלא מצאה את עצמה משתלבת באורח החיים הדתי. תמיד היא הרגישה את עצמה שונה דבר שהתחדד כשהגיעה לגיל ההתבגרות. היא מספרת: "התחנכתי בבית ספר בקיבוץ שדה



## ותיקן וצ'יר

אליהו. סגנון החיים היה של תורה ועבודה וזאת גם הרוח שמנשבת ביישוב עד היום. הבנות בגילי עם ארבעה או חמישה ילדים. מהתיכון הרגשתי שאני לא יהיה דתייה. זה לא היה מרד נעורים. פשוט ידעתי שכשאגיע לגיל 18 אחזור בשאלה. הגיוס לצה"ל נתן גם הוא את הדחיפה".

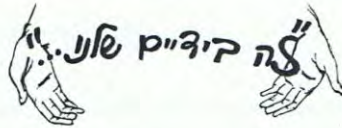
יפית מספרת על כך שהתהליך שלה היה מאוד הדרגתי: "האמנתי בשכר ועונש וכל הזמן הרגשתי שיקרה לי משהו בגלל שאני חוטאת. לקח לי זמן להשתחרר מההרגשה הזו, אך ראיתי שהשמיים לא נופלים והכל היה בסדר".

יפית מספרת על הצבא שבמהלכו יצאה לראשונה לסביבה חילונית: "יצאתי מתוך חממה, הייתי מאוד תמימה. הייתי בשוק מהרבה דברים, לדוגמה שנשים בגילי מעשנות. גם האווירה בשבת הייתה מאוד שונה- שומעים רדיו, מדליקים מחשב וכותבים. עדיין לא הרגשתי לגמרי חילונית ולא התנהגתי לגמרי ככזו, אך הרגשתי שאני נמצאת במקום שבו אני מרגישה יותר שייכת". לאחר השחרור חוזרת יפית למושב "מחולה" לעבודה מועדפת. היא מכבדת את המשפחה, אך את התהליך עברה לבדה ולא שיתפה את ההורים. "נראה לי שהם הבינו שזה הכיוון אבל לא ממש דיברנו על זה", היא אומרת. יפית עוברת לחיפה ובהמשך מחליטה ללמוד תזונה במכללת תל-חי.

יפית ונדב מתחילים ללמוד במכללה בשנת 2001. הם נפגשים בשיעורי חדו"א כאשר נדב מזהה את יפית כסטודנטית הכי חרוצה בכיתה, ממנה הוא לוקח מחברות לצלם (אחת הדרכים המוצלחות להתחיל עם בנות במכללה...). נדב מספר: "היו לנו קורסים משותפים. הסתכלתי מי "החנונית" בכיתה שכותבת גם שהמורה עושה אפצ'י. הייתי לוקח ממנה את המחברות ומחזיר אותם מבולגנות. יפית הייתה מתעצבנת ונהיית ג'ינג'ית אבל המשיכה לתת לי את החומר. הפכנו לידידים ובהמשך לבני זוג". בסיום הלימודים השניים עוברים להתגורר בשדה נחמיה. יפית ונדב התאהבו בצפון והחליטו להשאר פה בתום הלימודים. נדב החל לעבוד בחברות שונות בתחום הביוטכנולוגיה ויפית החלה לעבוד כתזונאית. בהמשך יפית זנחה את עבודתה כתזונאית לטובת "משרת חייה" בחברת נביות, שם היא עובדת כשבע שנים בתפקיד עוזרת מנהל המפעל.

יפית ונדב החליטו לבנות את ביתם בגליל ולכן חיפשו קיבוץ באזור. הם הגיעו לכפר סאלד והתאהבו. היה להם חשוב להיות חלק מהקהילה. בשדה נחמיה הם הרגישו כי ישנו נתק בין ההרחבה והקיבוץ ורצו למצוא מודל אחר של הרחבה בו הם יהיו חלק מהקיבוץ. הם נזכרים שעברו לקיבוץ בדיוק ביום ששיחררו את גלעד שליט (18 בנובמבר). הם מספרים: "רצינו להשאר באזור אבל הבנו שאנחנו לא רוצים את צורת ההרחבה שיש בשדה נחמיה (הרחבה קהילתית) בה יש קשר אחר עם הקיבוץ. הגענו לכפר סאלד ופה הציעו לנו "חברות בעצמאות כלכלית"- זה התאים לנו. אנחנו רוצים להרגיש שאנחנו חלק מהקיבוץ". יפית ונדב מספרים על כך שהם מאוד שמחים מההחלטה לבוא לכפר סאלד. "אנחנו פוגשים אנשים על השבילים ששואלים ומתעניינים בנו. אנחנו מרגישים שהאוכלוסיה מקבלת אותנו בצורה מאוד יפה. קשה להסביר מה קסם לנו בדיוק בקיבוץ, אבל אנחנו מאוד אוהבים את המקום ואת האנשים. פונים ומתייחסים אלינו בצורה יפה וזה עושה הרגשה טובה כאשר מגיעים מבחוץ. בנוסף, יש פה הרבה משפחות בסטטוס שלנו כך שיש לנו שפה משותפת".

לסקרנים מבינכם שמעוניינים לדבר ולפגוש את נדב ויפית, אתם מוזמנים לבוא לאזור הגן שעשועים אחר הצהריים. לבטח תראו אותם מבליים יחד עם ילדיהם ברוגע ובשלווה. ובנימה אישית, נדב ויפית יהיו השכנים שלי בשכונה החדשה ואני ממש שמחה על כך. כיף שאנשים טובים ומוכשרים מגיעים לכפר סאלד והופכים לחלק מהקהילה הנבנית פה.



## יום "מעלף" בחיי מאלף הפנסיון של ניר דר

### נאור נודל

יש שיגידו שהקבוצה שלנו "שורץ" בעלי חיים, בעיקר כלבים, שמסתובבים כל היום במרחבים וגם לפעמים, רק לפעמים כן, עושים בעיות... אז זה אומנם נכון בחלק מהמקרים... אבל אנשים יכולים להגיד מה שהם רוצים, כי להקת הכלבים של ניר דר מקבלת את החינוך הראוי והמשמעת הנכונה. כי אצלו אין דבר כזה "לא יכול יותר" הוא מתמודד עם הכול. לפגישה עם ניר אני חייבת להודות שחייתי בקוצר רוח. כי לפי מה שהבנתי, מדובר בבחור איכותי, רציני ומסתבר שעסוק מאוד. אז החלטתי שאני מבררת את העניין לעומק והתלוויתי\* לניר ליום בחייו. אנחנו יושבים בחוץ, "לונ", כלב לבן מתוק, מתקרב אלי ושם עלי את הראש שלו, כאילו מבין שבאתי לראיין את הבוס. אני מסתכלת סביבי ואני מתחילה לספור - 1,2,3,4,5 כלבים מסביבי. ואני? אני רגועה מאוד...

### לקרוא לך ניר? או פשוט מוזי?

הרבה אנשים לא יודעים את השם שלי. הצמידו לי את השם מוזי כבר מכיתה ו', ומאז אני מוזי. רק החברה קוראים לי בשם הזה. בגדול סבבה לי עם הכינוי. אז מוזי בן 30 נולד בכפר סאלד וגדל בכיתת צלף. ברזומה הלימודים שלו רשומים גם מדעי המחשב וגם מדעי הסביבה שבשלב כלשהו הרגיש שהם לא בשבילו, והחליט ללכת עם הלב והאהבה שלו - כלבים. הוא למד בקבוצה "אפיקים" קורס בסיסי של שנה באילוף כלבים שכולל גם תקיפה והגנה. בנוסף כיום הוא לומד גם ב"שילובים" - שיטות של מאלפים, כלבי עבודה בצורה חיובית, כלבי נחייה וחילוץ והצלה.

בשלב הזה נכנסה פתאום בחורה בשער לקחת את הכלב שלה (את "לונ") ממקודם, זוכרים? וכאילו כמו שהורה מגיע לקחת את הילד שלו מהגן בסוף היום, הגנן (במקרה הזה מוזי), ניגש, מדבר, בודק שהכול בסדר, מברר לגבי היום הבא, מלטף את "לונ" ושולח אותו לדרכו.

**6:00** - בוקר טוב! בשעה הזאת אני מתעורר מידי בוקר ומתחיל לקבל את הכלבים לפנסיון בטפטופים. בעונה הזאת קבלת הכלבים יכולה להמשך כשעתיים.  
**8:00** - טיול בוקר. זה יכול להיות טיול בתוך הקבוצה או מחוץ לו. את הכלבים אני מוציא מהפנסיון עם רצועה לטנדר שלי ומשם לשדות. אני משתדל להתחיל את הטיול עם משמעת, לאחר מכן זמן חופשי ומסיים שוב עם משמעת.

### ממתי אתה זוכר את האהבה לבעלי חיים?

מאז שאני ילד אני זוכר שאהבתי כלבים. היו לנו הרבה כלבים במהלך השנים. אני זוכר שבתור ילד הייתי מוצא כלבים בשדות ומגדל אותם בבית.  
**9:30** - אחרי הטיול אני נותן לכלבים חצי שעה מנוחה ואז את ארוחת הבוקר. האוכל ניתן בסדר מסוים, לפעמים בקבוצות, לפעמים בשורה אחת. הם לא מתחילים לאכול עד שאני נותן סימן.

### ואז אתה אוכל?

אני לא אוכל, אני חוטף משהו פה ושם, בזמן הפנוי שיש.

### למה לא בחרת לעבוד בעבודה "רגילה"? עבודה עם בני אדם?

כלבים זאת האהבה שלי. אני מרגיש שאני טוב בזה. יצא לי לעבוד בעבודות אחרות וגם במהלך השנים הציעו לי עבודות טובות אחרות. כאן זאת עבודה יותר תובענית, עבודה של 24 שעות בלי הנחות. אפילו אם אתה חולה אתה צריך להמשיך ולעבוד. וחוצץ מזה שיש תמיד אינטגרציה עם הבעלים של הכלבים.



**11:00 - אחרי האוכל יש מנוחה של בערך כשעה. ואז בסביבות 11:00 אני מתחיל את**

**ה"שיעור" (נקרא לזה...)**

**איזה דברים אתה מציע כאן?**

אילוף מקצועי, תיקון בעיות התנהגות, שיקום מחרדות, בעיות תוקפנות. השהייה של הכלבים פה משתנה, זה יכול להיות מספר ימים ויכול להיות בין

2-3 שבועות. חוץ מזה אני גם מגיע לבתים פרטיים באיזור ומאלף שם את הכלבים.

**15:00 - טיול צהריים עם כל הלהקה.**

**כמה כלבים יש לך?**

לי יש שלושה כלבים שלי- צ'פ, דון וצדי.

במהלך היום יכולים להיות פה בין 12-13 כלבים שאני מטפל בהם.

**איך אתה מסתדר עם כולם?**

כולם מקבלים טיפולים בזמן, מהבחינה הזאת אני מאוד מסודר. אני מאכיל אותם בצורה מסודרת. בלילה הם ישנים איפה שהם רוצים, גם לתוך הבית הם יכולים להיכנס. אבל יש גבול אחד והוא- המיטה.

**17:00 - אילופי ערב, גם בישובים אחרים, בבתים של אנשים. (במהלך הזמן שאני לא נמצא בפנסיון אני נעזר באבא שלי ובחברים אם יש בעיות, או בשביל לתת אוכל.)**

**23:30 - זה הזמן בערך שאני מסיים את היום שלי. אנשים מגיעים בערב לקחת את הכלבים אבל יש מקרים שהם מגיעים גם ב- 12 בלילה. אני גמיש מהבחינה הזאת. לילה טוב!**

**יש כלבים שאתה קשור אליהם יותר?**

אני בעיקר אוהב כלבי רוטוויילר למרות שלא הייתי ממליץ לאנשים לקחת כלב מהסוג הזה. הם אומנם כלבים מאוד מתוקים וחכמים אבל הם דורשים משמעת יותר גבוהה, הצבת גבולות וחשיפה מבוקרת. ואם עושים את זה לא נכון זאת הופכת להיות בעיה.

**איפה הקושי? ואיך אתה מתמודד איתו?**

לא הרבה אנשים מוכנים להיכנס לעבודה כזאת שדורשת ממך הרבה, זאת עבודה של 24 שעות. בלילות הכלבים לפעמים מעירים אותי. אני שומר על שקט, אני פדנט בדברים האלה. יש כלבים קשים שהם תוקפנים במיוחד שלא חשפו אותם המון שנים לאנשים אחרים או לכלבים, אז איתם הקושי הוא יותר גדול.

גם לכלב מבוגר צריך להציב גבולות. חשוב שנדע להגיע בזמן כדי שיהיה אפשר לטפל בבעיה, זאת דרך חיים..

**מילה טובה לגרשון שרון, חיימקה, אבי פלמן, דוד אסף וכל צוות המזכירות שעזרו לי במציאת שטח לפנסיון ומלווים אותי לאורך כל הדרך. תודה!**

אז רק שתדעו-

לייעוץ, עזרה, ולכל בעיה

ניר דר- 052-3793916



# על אר דוח

החודש חגגנו את חג הפסח וקיבלנו באהבה את האביב. הכל סביב הפך ירוק, הוצאנו את החולצות הקצרות ממעלה הארון, ועדיין אפשר להרים מבט ולראות את החרמון המושלג. זהו יופיו של המקום הזה שבו אנו גרים. הפריחה מתחדשת ואיתה רעננות שמעלה חיוך על פניי.

חלק מיופיו של קיבוצנו הקטן הוא רוח ההתנדבות והעשייה בתרבות. בימים אלו, אנו עובדים על פסטיבל חג המשק שיתקיים ב- 7-8 לספטמבר, וכדי להפיק את המיטב וליהנות כמה שיותר מסוף השבוע אני צריכה את העזרה שלכם! אם כל אחד ייתן יד, כולנו ביחד נוכל לעשות הכל!

אשמח שתפנו אליי אם אתם מעוניינים לעזור! [Eliorperel@gmail.com](mailto:Eliorperel@gmail.com) 050-8221670

לסיום, אני רוצה להודות מכל הלב לאורנה שרון ונאוה שמה שהפיקו את הטקס המכובד בערב יום השואה וחזקו בי שוב את האמונה בחשיבותה הגבוהה ומשמעותה העמוקה של מדינת ישראל עבורנו.

נתראה בשמחות,  
אליאור פרלשטיין  
רכזת התרבות

## שבועות תעשה לך

ואנחנו עושים  
ומאשיכים באסורת

באוצאי צבת 20.5  
הגעת שבועות

החזק דריש מתקשים להרשם  
(לא לוח המודעות, ליד תאי הדואר)

לא מנת שניכל להעדר  
קדמאפ.

לילות למשתתף: חי שקליס, לא כולל ילדים 3.  
תב שמח - הצוות המארגן.

כפר סאלר  
שקיעות 2012





## ג'אנק פוד תרבותי

לא מזמן נפל לידי גיליון של העיתון כלכליסט מתאריך 8/4/12. בעמוד האחורי פורסמה רשימה של תוכניות הריאליטי המוזרות בארה"ב. במקום הראשון ניצבה התוכנית BIRDALPLASTY "כלה מפלסטיק", תוכנית של ערוץ E אשר תוארה באופן הבא: "...מציגה חבורת כלות לעתיד שמתחרות ביניהן מי תזכה לעבור את כמות הגדולה ביותר של ניתוחים פלסטיים ולהגיע משופצת לגמרי לחופה" אני קורא את זה שוב ואומר לעצמי 'זה לא יכול להיות האמריקאים נפלו על הראש, באמת עף להם הקפיץ, הרי זה רק עניין של זמן עד שהסדרה הזו תגיע אלינו, ואז מה.... נצטרך לראות גם את ה"רעק" הזה'. אני נאנח ואומר לעצמי 'אך, מזל שאין לי טלוויזיה'.

מערכת העיכול:

מערכת העיכול היא מערכת מופלאה וחשובה המבצעת את פעולתה בשקט (לרוב) ותפקידה העיקרי הוא לקלוט מזון, לפרק אותו למרכיביו התזונתיים באופן בו הגוף יוכל לספוג אותם. אז, לאגור אותם בצורה בו ניתן יהיה להשתמש בו לצרכיו ולבסוף לפלוט את העודפים והפסולת החוצה מהגוף. תהליך הפירוק, הזיקוק והמיצוי של המזון הוא תהליך מורכב ומשולבות בו מערכות שונות, אי לכך ספיגת המזון עלולה להיות בעייתית אם אחד האיברים אינו מתפקד כהלכה.

ניקח לדוגמה את ויטמין ה-B-12 – ויטמין זה הוא חשוב מאוד והמקור היחידי שלו הוא חלבון מן החי כמות הויטמין הגבוהה ביותר נמצאת בבשר (למרות שידוע על צמחונים שאין להם מחסור). ספיגת ויטמין B-12 נעשית לאורך מערכת העיכול, ואחד הגורמים העלול להוביל לחסר הוא בעיה או מחסור ב"גורם אינטרינסי" INTRINSIC FACTOR. למרות זאת ידוע על אוכלי בשר הסובלים מחסר חמור כתוצאה מספיגה לקויה. 39% מאוכלוסיית ארה"ב סובלים מחסר בויטמין B-12 בדם (למרות שאחוז הצמחוניים שם נאמד כ-2.5%).

מערכת העיכול אצל האדם מתפתחת יחסית מאוחר ולכן תינוק אינו יכול להתחיל לעכל מזון מוצק טרם מלאו לו כמה חודשים. ככל שגדל הפעוט כך מתפתחת מערכת העיכול וגופו מסוגל לעכל מזון יותר ויותר מורכב.

על פי הרפואה הסינית למערכת העיכול, מעבר לעיכול פיזי של מזון, יש תפקיד חשוב ביותר של עיכול רגשי. כזכור הפילוסופיה הסינית אינה מפרידה בין הגוף והנפש כך שהאדם הוא יחידה אחת המורכבת מן פיזי ופן רגשי/רוחני המשפיעים האחד על השני.

בחייו אדם ניזון מחוויית שונות אליהן הוא נחשף בכל רגע ורגע ובסיטואציות שונות. מערכת העיכול היא זו שקולטת, מעכלת, סופגת ופולטת את הפסולת החוצה. ממש כמו בספיגת ה-B-12 יכולה להיות בעיה בספיגת רגשות אם אחד האיברים אינו עובד כתקנו.

איך זה עובד? למשל, אדם אשר עמד עם רכבו בצומת, לפתע מרגיש דפיקה, הוא מבין שנכנסו בוא מאחור, הוא מתאושש מההלם, אומר תודה שזה כל מה שקרה, מחליף פרטים ורק מאוחר יותר שהאדרנלין נרגע הוא מתפנה לעכל את האירוע. החוויה נקלטת ע"י מערכת הקלט של הגוף (חושים), מערכת העיכול מפרקת אותה לפיסות מידע אותן ניתן לעבד ופולטת את העודפים החוצה. אם הגוף נמצא במצב בריאותי תקין האדם יפתח זהירות בפעם הבאה שהוא יגיע לסיטואציה דומה, בנוסף הוא יפלוט החוצה את הרגש אותו הוא חווה (בדרך כלל פחד ולאחר מכן כעס) והוא יהיה מסוגל לשוב לחיים סדירים. אדם הנמצא במצב בריאותי ירוד ייתכן ויפתח חרדה ספציפית וימנע, לדוגמה, מהגעה למקום התאונה. כלומר לא היה בכוחה של המערכת לפלוט את הפסולת הרגשית והיא נותרה בגוף כחרדה.

גם חוויות רגשיות חיוביות עוברות תהליך דומה אך להן יכולת גבוהה וחשובה ביותר להזין את הגוף. חוויות אלו יכולות להיות קריאת ספר, טיול, צפייה בסרט, מדיטציה וכו'.

### חזרה לטלוויזיה

לאחרונה אני מוצא את עצמי נשאל תכופות- למה אין לך טלוויזיה בבית? אז מה הילדים עושים כל היום? לא חסר לך? זה בטח נורא קשה עם הילדים? זה לא מנתק את הילד מהחברים שלו? זה בגלל אידיאולוגיה? אבל יש תוכניות ממש טובות....

תרבות השפע חושפת בפנינו עולם שלם ואין סופי של חוויות שאת חלקן אנו אפילו לא ממש רוצים אך הן חודרות אלינו בדרכים ערמומיות. חלק מהחוויות מוגשות כך שיהיה הכי נוח ללעיסה, שלא נידרש למאמץ. מערכת העיכול נעשתה כל כך חלשה שזה המזון היחידי שאנו מסוגלים לעכל. הרוב המוחלט של השירים בתחנות הרדיו הם באורך של 3.5 דק' בלבד, אין זמן ויכולת להתמודד עם שיר





ארוך ומילים עמוקות. תוכניות הריאליטי כל כך רדודות שפשוט לא ברור למה אנשים מסתכלים על זה ויותר גרוע איך במהדורות החדשות מדווחים על התפתחויות של תוכניות אלה. איך התכנסות והרכילות הפכו להיות תוצר תרבותי עם אחוז רייטינג כל כך גבוה. ומי צורך את זה? חלק גדול מהצרכנים הם הנוער, הם גדלים לתוך עולם ריק מתוכן, עולם שבו כולן צריכות להיות מושלמות כמו בערוץ האופנה, ואם הילד לא הולך עם מותג אז הוא לא "אין". נוצר קונפליקט בין המציאות- מה שיש כאן ועכשיו לבין הפנטזיה- איך אני רוצה להראות/להיות וכו'. הקונפליקט יוצר תסכול המלווה את האדם לאורך התבגרותו.

למה זה? יכול להיות שהעולם הפנימי של הילד/נער חלש, ריק וצמא שהוא יעשה כל שביכולתו לנסות למלאו מהבחוץ פנימה. הוא יעשה פעולות שונות בכדי לקבל את "הכוח" הזה {למשל יעשה עגיל בגבה, או שהיא תלך עם מחשוף, יצרכו מוסיקה ריקה מתוכן וכו'}. לאט לאט הוא נהפך להיות צרכן מזון מהיר תרבותי. עולם השפע והנוחות יציע מגוון רחב של אופציות אך הוא תמיד ילך לאן שקל לו, למקום בו הוא מרגיש שנוח לו, שהוא לא צריך להתאמץ.

הדבר הנכון הוא לגרום לכך שהעולם הפנימי יהיה עשיר כך שהוא יזין את עצמו. שאלו פעם ילד כמה חברים יש לך? תשובתו הייתה 167 חברים... ברשת החברתית. אני חושב שרשת חברתית היא פלטפורמה טובה לתקשורת אך במידה.

בפן החברתי קורה דבר דומה, לילד יש המון חברים, הוא משוחח איתם המון אך בפועל הוא לא מפעיל שום חוש או שום רגש מעבר לכתיבת שורות במקלדת. הוא יותר ויותר מתקשה לדבר פנים אל פנים, אין לו את מי לשתף בחוויותיו. האינטליגנציה הרגשית נפגעת.

"תראו כיצד רובנו נרגעים, אנו מגיעים הביתה אחרי העבודה, מותשים. אנו מדליקים את הטלוויזיה- מתוך רפלקס... אנחנו יושבים שם פסיביים שעה אחר שעה וכמעט לא זזים, אלא כדי לאכול. אנחנו קולטים אבל לא משרדים... אנחנו צופים בתוכניות טבע, במקום לצאת ולתור אותו בעצמנו. אנחנו צוחקים מבדיחות של קומדיות בטלוויזיה, אבל לא מבדיחותיהם של בני זוגנו, אנחנו מבליים ביותר ערבים בצפייה בסרטי סקס בווידיאו מאשר עשיית אהבה בעצמנו".

התקשורת החזותית מהווה גורם מפתח בדרך החשיבה של האדם, ההשפעה של המדיום הזה חדה ועמוקה, היא נעשית ביצירתיות מדימה ובתחכום אדיר. למעשה המסר מגיע בהחבאה, בלי שנשים לב. זה כל כך חזק עד כי יש אנשים הסבורים כי טרם ניתן לדעת כיצד בדיוק נראה את ההשפעה על האדם בטווח הארוך.

אצל ילדים המדיום האלקטרוני {מחשב, טלוויזיה, פלייסטישן ועוד} מונע את היכולת לפתח באופן בריא את הדמיון, התמונה כבר מוגשת להם על כפית, הם פסיביים, הם אינם נדרשים לשום מאמץ יצירתי. התניות החשיבה מתקבעות והופכות להיות חלק מקובע באופן ההסתכלות של הילד על העולם. על פי קאלה לאסן ישנם בממוצע כ- 5 אירועי אלימות בשעת צפייה בטרלוויזיה. כשאדם נחשף לכמות כזו של אירועים מערכת העיכול שלו מוצפת, זה מכביד מאוד על כל מערכות הגוף ולאורך זמן יכול ליצור פגיעה פיזית.

מה קורה בראשו של הילד בזמן צפייה בחדשות ביחד עם הוריו כאשר מוצגות על המרקע גופות מהטבח בסוריה, כיצד הוא מעכל את האלימות? כיצד הוא מגיב לכאב של אחר? האם זה יכול לגרום לאדישות כשבכל ערב יש חשיפה לאלימות מסוגים שונים? בסוף כיצד התודעה שלו משתנה בעקבות העומס הרב המכביד על מערכת ה"עיכול". כאשר מערכת העיכול נפגעת לגוף יש פחות יכולת לייצר את אבני הבניין להן הוא זקוק. האדם נעשה עייף יותר, עצבני, הזיכרון נחלש ובהמשך מצבו עלול להחמיר ועשויות להופיע תופעות כמו היפראקטיביות, דודי שינה, כאבים פסיכוסומטיים, בעיות במערכת העיכול ועוד. מה עם מערכת העיכול? היא אוכלת חרא {משחק המילים}.

למעשה מהג'אנק פוד התרבותי הגוף אינו מקבל שום כלים לבנייתו. שום אבני יסוד איתם הוא יכול לגדול. להיפך הוא נחלש, הוא הופך חולה יותר ויותר, מערכת העיכול הרגשית מותשת והאדם הופך בלי שהוא שם לב למכור לטיפה המרה- המזון המהיר התרבותי. כבר קשה לו לחזור לאחור ולקרוא ספר עמוק וטוב, לראות סרט עם מסר. זה רק יחמיר את כאבי הבטן והגזים.

"אכילה מתוך מודעות גדולה יותר לכל מה שמונח על כפות המאזניים יכול להישמע כמטרד, אבל למעשה רק מעט מאוד דברים בחיים עשויים להביא סיפוק כה רב. לעומת זאת, העונג שבאכילת מזון תעשייתי, שמשמעו אכילה מתוך בורות, הוא הנאה זמנית בלבד".

חן שגיא

אב ל-2 גר במושב תעוז

מטפל ברפואה סינית

בן ליענקלה והגר שגיא

לתגובות מייל- chensa1979@gmail.com





### יום יום 64 שנה

הנה הם באים, הימים שיש בהם בתמצות את חיי היום יום שלנו כאן, שיש בהם את קיצור הזמן בארץ הזו, המיץ של הקישקס' של השגרה הקשה שנקראת ישראליות – היכולת ליפול, לכאוב, לבכות, להתמלא, להתרוקן וללכת הלאה. יום יום של אין ברירה, כי שרפו אותנו וניצלנו, טבחו בנו והצלחנו לחיות, באירופה היה קר מידי והלבנט אליו הגענו- יוקד כמו גיהנום. הגענו מצויידים בגנום היהודי, אז התקנו בדימונה כיפה עלומה והיום אנחנו מאוד כועסים שעוד ערס מפתח כזה בדיוק אצלנו בשכונה.

מצאנו פתרון מצוין במקום שלום – עשינו עוד כיפה הפעם מברזל – ואיתה אפשר לחיות כי כולם יכולים לקפוץ – חמומי המוח הכנענים לא צריכים טובות! בראשית תולדות הזמן כאן, עוד חלמנו שלום, מה לעשות שכשקראנו "הביאו את היום" - שלוש יריות הרגו לנו גיבור. מנצחים מלחמה תוך שישה ימים, אבל לא מסוגלים לדבר אחד עם השני. חיים כאן ביחד לעיתים גם בשלווה – יהודים, מוסלמים, נוצרים, מתנחלים, ערבים, קיבוצניקים, עירוניים, אשכנזים, מזרחים, חרדים דתיים, חילונים, ימנים, שמאלנים, עשירים, עניים וקושרים מסביב לצוואר של כולם חבל דק של יחסים, ומנסים גם בכוח, לא להיות גזעניים. עשירים פרשנים מריחים שוב בחירות, יש שחיתות וגניבות, פשעים וזונות. אנחנו הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון, ואם סותמים את האף חזק חזק, לא מריחים ריח של בננות. עם ישראל חי, צועק, בועט ומצפצף בכל הזדמנות על החוק, על הכביש, ובעיקר על מי שלא דומה לו. קיבלנו פרסי נובל בכלכלה, ספרות, רפואה, כימיה ופיזיקה, ובכל זאת 40% רואים אח גדול ואיך בסוף כל גמר זוכה עוד אידיוט. יש צבע אדום ונחש צפע, חומת מגן, עופרת יצוקה, פיגוע טרור, טבח באיתמר, טבח במערת המכפלה, בית משפט עליון, עולם תחתון, הכתל בידנו, הגולן שלנו, כל חצי שעה מבזק ויוצאים לפרסומות.

כך אנו חיים כאן, חיים כאן כל יום, את יום האם, יום האדמה, יום המשפחה, יום הגאווה, יום ירושלים, יום השואה יום הזיכרון, 365 יום 64 שנה.

### השואה שבראה אותי

למרות היותי אשכנזייה מכל הכיוונים – ארבעת הסבים/סבתות היקרים שלי לא חוו את השואה וכך גם הוריהם. פעם הרגשתי שמבחינה גנטית אני חווה את חיי לאדולף המטורף ולשישה מיליון יהודים שלא הגיעו לארץ הזו כדי להיות פוטנציאל גנטי להתרבות עבור הסבים והסבתות שלי. ארבעתם הכירו בישראל, ארבעתם יכלו לפגוש מישהו אחר, ואם לא היה היטלר, סבא לאו (אריה) יציב, כנראה, היה מתחתן עם האישה (הגויה) איתה התארס בברלין, כך שלא היה יוצא ישי יציב וכנראה גם לא עליזה דרוגיצקי – מכאן לא הייתי אני מי שהנני, והנס הגנטי של כל מי שחי כאן ממוצא אשכנזי לא היה מתרחש.

הפעם הראשונה שטסתי לחו"ל (גיל 30) היתה לגרמניה, זה היה אירוע מכונן עבור נערת שואה שכמותי. בדיוק באותה תקופה קראתי את הביוגרפיה של היטלר שכתב איאן קרשו, והרגשתי בשלה לדרוך על אדמת גרמניה.

נחתנו במינכן ומיד שמתי לב שיש מלא גרמנים! הזקנים שם נראו כמו שאני זוכרת את סבא שלי – לאו (אריה) יציב – זקופי גב ונעיימי סבר. רק הבדל אחד תהומי – הם החזיקו שואה שלמה על הכתפיים שלהם ואילו סבא שלי למזלו הרב ניצל מאותם ימים נוראים, בזכות חבר טוב עוד מימי בית הספר שהודיע לו שעליו לברוח מברלין במהירות האפשרית, כי שמו מופיע ברשימות השחורות מאוד של ה-אס.אא, אז סבא ארץ חפציו ומצא דרכו לארץ ישראל – למרות שזה לא היה ממש בתוכניות שלו, אבל לפעמים עצה אחת מחבר טוב יכולה לשנות חיים או במקרה של סבא להציל אותם.

### יום הזיכרון

ישעיהו ליבוביץ' אמר פעם: "את הארץ הזו לא קיבלנו בירושה מאבותינו, כי אם לקחנו בהשאלה מבנינו". זה משפט שמלווה אותי בכל יום. ביום הזיכרון הוא שורט בי כל תקווה.

# נעים לאהפיר

## ותיק וזמר

יענקלה רפיטקס- ילד קטן גדול- סיפור חיים עוצר נשימה לקראת יום השואה

ראינה: עינת כרמל גמזו

את יענקלה פגשתי פה ושם בשנים האחרונות בכל מיני מקומות. פעם בכל-בו, פעם בתאי-הדואר, פעם על השבילים עם ובלי הטרקטור האדום המיתולוגי. אני חייבת להגיד שהרושם שיענקלה יצר אצלי הוא של אדם מאוד חיוני, נמרץ וחביב. לקראת יום השואה סיפרו לי שליענקלה סיפור חיים שכדאי לשמוע ולכתוב עליו. החלטתי לקחת את האתגר והגעתי לביתם של יענקלה ומרסיה לשיחה מרתקת על החיים. מהילדות בפולין וברוסיה במלחמת העולם השנייה ועד העליה לארץ וההגעה לכפר סאלד.

מוכנים? מתחילים. יענקלה נולד בשנת 1933 בעיר ביאליסטוק שבפולין. היו לו אב, אם, אח, שלוש אחיות ואח חורג שרק לפני חמש שנים גילה יענקלה אודותיו לגמרי במקרה (אבל לזה נחזור בהמשך). בעיר ביאליסטוק לפני מלחמת העולם השנייה היו בערך 100 אלף תושבים כאשר מחציתם יהודים. יענקלה מספר על כך שלא היה צורך ללמוד פולנית. האוכלוסיה היהודית הייתה גדולה ודיברו יידיש בכל מקום. בנוסף, גם היו בתי ספר בהם למדו ביידיש. יענקלה נזכר ברגע בו פרצה המלחמה: "פגשתי את המלחמה בשנת 1939 מה שזכור לי זה מטס של מטוסים גרמנים מעל העיר ופיצוצים. הם כבשו את העיר שלנו כמו את כל פולין". לפי הסכם ריבנטרופ-מולוטוב שהיה הסכם אי-התקפה בין ברית המועצות לגרמניה, ובחלקו החסוי קבע את חלוקתה של פולין בין שתי המדינות, העיר ביאליסטוק עברה לברית המועצות.

יענקלה מספר לי על כך שבסוף שנת הלימודים של שנת 1941 התארגנה קבוצה של כמאתיים ילדים (בעיקר יהודים) מהעיר ביאליסטוק במימון ובאירגון ברית-המועצות לצאת למחנה קיץ בעיר נופש. ילדים יצאו בתחילת חודש יוני והיו אמורים לחזור בסוף החודש לביתם. יענקלה שואל אותי אם חודש יוני של שנת 1941 אומר לי משהו. אני מהנהנת בשלילה והוא מוסיף "לי זה אומר הרבה". הוא מספר לי על מחנה קיץ מוצלח שהתקיים בעידוד ההורים, אך הכל משתבש ב-22 ביוני כאשר הילדים מתעוררים לקול פיצוצים עזים. יענקלה מספר: "אנחנו במחנה הקיץ, מתעוררים לקול פיצוצים. הילדים הגדולים הבינו שזאת מלחמה. אני הייתי בן 8 ולא כל-כך הבנתי מה קורה. זה היה למעשה היום הראשון שבו פתחו הגרמנים במלחמה על ברית המועצות". יענקלה מספר שהמדריכים כינסו את הילדים והסבירו שהם יוצאים למסע. לביאליסטוק הם לא יכלו לחזור מאחר שכל הכבישים, המסילות והגשרים פוצצו. המדריכים העלו את הילדים על רכבת שנסעה בעצם בדיוק לכיוון השני- רוסיה. יענקלה זוכר את הנסיעה המפחידה ברכבת. הוא שהה רוב הזמן מתחת לכיסא ובכה. הרכבת נסעה ועצרה בכל פעם שהיו הפגזות. האנשים היו יורדים, מסתתרים, עולים שוב וממשיכים בנסיעה כאשר ההפגזות שכוו.

יענקלה מספר: "הרכבת הייתה מאוד צפופה ועמוסה. היה לחץ גדול וכיאוס, אך לאט לאט הרכבת הלכה והתרוקנה. ואנחנו הילדים והמדריכים מהמחנה נסענו על הרכבת 14 יום. הייתי לבד ללא משפחתי. לא לקחנו איתנו כלום, פשוט ברחנו. בדרך בעיקר הייתה חסרה שתיה. בסופו של דבר הגענו לאזור שנקרא רפובליקה אודמורטיה והתמקמנו באחד הכפרים". יענקלה מספר שהאזור אליו הגיעו היה מאוד פרימיטיבי, לא היה חשמל, לא היו מים זורמים ולא היו תשתיות מסודרות. התחבורה היחידה הייתה דרך עפר וכמעט לא ראינו מכוניות. בקיץ התחבורה העיקרית הייתה דרך נהר הקמה (אחד היובלות של נהר הוולגה). הילדים הוכנסו לבית הספר המקומי וגרו בבתי הילדים. החינוך היה סובייטי עם הקפדה על כך שנלמד ברצינות. יענקלה מספר על חורף קשה מאוד שבו טמפרטורה של מינוס שלושים מעלות הייתה עניין שבשגרה.



## נעים להכיר

### ותיק וזקן

יענקלה נזכר באיש יהודי טוב שהצטרף אל חבורת הילדים וליווה אותם לאורך הדרך: "כאשר ברחנו הצטרף אלינו איש יהודי מבוגר בשנות הארבעים לחייו. הבחור הזה היה המדריך שלנו. הוא היה אוסף את הילדים היהודים פעם בשבוע מדבר איתנו ביידיש ומספר לנו מה שידע על היהדות כדי שלא נשכח. לדוגמה בפסח הוא היה נותן לנו מצות. הוא שמר על היהדות שלנו ובזכותו נשארו מה שנשארונו". הילדים היו בכפר הסובייטי כחמש שנים בניחוק מוחלט מהוריהם. בשנת 1944 שוחררה ביאליסטוק על-ידי הרוסים. יענקלה וחבריו חגגו וכולם כתבו מכתבים הביתה. האכזבה הייתה גדולה כאשר רק הילדים הפולנים והסובייטים קיבלו תשובות מההורים. אף אחד מהילדים היהודים לא מצא את ההורים והמשפחה שלו. "שמענו חדשות וראינו עיתונים והבנו שנשארו לבד", הוא מספר.

בשנת 1945 הסתיימה המלחמה ובשנת 1946 הודיעו לילדים שהם חוזרים לפולין. יענקלה היה בן 13. הוא נזכר: "זה היה בקיץ. הושיבו אותנו על אוניה ששטה על נהר הקמה והפלגנו מהכפר עד למוסקבה. ההפלגה הייתה נהדרת וערכה כ-12 יום. במוסקבה כינסו אותנו ואמרו לנו שאנחנו חוזרים לפולין, אך איפשרו למעוניינים להשאיר ברוסיה. קבוצה של ילדים, בעיקר הגדולים החליטו להישאר. אני לא רציתי לחזור לפולין והתלבטתי. זכרתי את האנטישמיות שהייתה שם. המדריך זיהה שאני מתלבט, הוא בא אלי ולחש לי באוזן "יענקלה בו איתי אנחנו עולים לארץ ישראל". יענקלה מאוד מתרגש כאשר הוא מספר לי על האירוע ואנחנו עושים הפסקה קצרה.

בהמשך יענקלה חוזר לפולין ורואה לאורך כל הדרך את ההרס הרב, ילדים עם בטן נפוחה ועוני רב. הוא מספר: "הגענו לפולין לעיר ווארשה. העיר הייתה הרוסה. ראינו פולנים עובדים עם מריצות ומפנים את ההריסות. הם ראו אותנו ושמענו אותם אומרים "הנה היהודים חוזרים". זה היה מאוד לא נעים". שם בווארשה חברו יעקב ושאר הילדים לתנועה הציונית "דרור" ומשם הם התחילו את המסע לארץ ישראל. הם נסעו בפולין, עברו לגרמניה והגיעו עד לצרפת. לאורך כל המסע ליוו אותם יהודים חמושים. הם הגיעו למאסר ושם עלו על ספינת המעפילים "תיאודור הרצל", עליה עלו יחד עם עוד 2700 יהודים. יענקלה מספר על הפלגה קשה ביותר לארץ ועל כך שכאשר הגיעו לחופי תל-אביב נבלמו על-ידי הבריטים וגורשו לקפריסין. ליענקלה היה מזל ולאחר ארבעה חודשים קיבל אישור לעלות לארץ. הוא מגיע לעתלית באוגוסט 1947 ויחד עם 14 ילדים ניצולי שואה הם מגיעים לקיבוץ תל-יוסף. בהמשך הם עוברים לקיבוץ אשדות יעקב שם הם נמצאים עד שמתגייסים לנח"ל ובמסגרת השירות הצבאי מגיעה הקבוצה לכפר סאלד. יענקלה מתאהב בכפר סאלד, הוא מספר: "רציתי להישאר פה בגלל הרכב האוכלוסייה. הייקים וההונגרים נתנו את הטון בפן התרבותי ובנושא יחסי האנוש. אני מאוד התחברתי לזה. נשאיתי פה אחרי השרות הצבאי והתקבלתי לחברות. פה הקמתי משפחה, וזהו אני פה".

יענקלה מספר לי שכול השנים הוא מחפש שורשים בכל העולם, אך הוא לא מצא כלום. ביום בהיר אחד הוא מקבל טלפון מפתיע מאדם שהכיר את הוריו. הוא סיפר ליענקלה על המשפחה. הוא הכיר את כולם. הוא בכה. הוא מספר ליענקלה שאמא שלו הייתה נשואה קודם, ומהנישואים היה ילד שהוא אח חורג שלו, אך גם הוא כבר לא בחיים כמו כול שאר בני המשפחה.

יענקלה חבר כפר סאלד די הרבה זמן, משנת 1952. יש לו פה ומחוץ לקיבוץ משפחה, ילדים ונכדים. היום הוא מעיד שהוא די מנותק מהקיבוץ: "אני צריך להיות קרוב לבית לאשתי שחולה, וזקוקה לעזרתי. יש לנו עזרה מביטוח לאומי ובשעות האלה אני יוצא מהבית לעבוד בפרדס עם הטרקטור. אני משקה ומדשן בפרדס וזאת התרפיה שלי. אני יכול לקום בבוקר עייף או כואב אבל כשאני יוצא לשטח אני מרגיש בחור צעיר". אני יכולה להוסיף שאכן כשפוגשים את יענקלה קשה לזהות את הקושי שעבר ועובר ביומיו. יש בו, באיש הזה, מידה רבה של אופטימיות ושטותניקיות שלא מסגירות את הקושי הרב שחוה בחייו. סיימתי את הפגישה אבל הרגשתי שאני יכולה להמשיך לשבת ולדבר עם יענקלה לפחות עוד שלושה ימים.

## יום הדיכון תשל"ג - נצחור את הנפלים

ברונו בוכולץ ז"ל - בן 32 במותו. נפל בהגנה על כפר סאלד.	9.1.1948
מרדכי הירש ז"ל - בן 35 במותו. אוטובוס בו נסע עלה על מוקש.	21.3.1948
מנחם לוינגר ז"ל - בן 31 במותו. נפל בקרב במשמר העמק.	9.4.1948
דוד מנדל ז"ל - בן 25 במותו. נפל במלה"ע השניה באטליה.	12.4.1948
גדעון קפלן קוגן ז"ל - בן 29 במותו. נפטר בכפר סאלד הנצורה.	3.8.1948
דן דיין ז"ל - בן 19 במותו. נפל בפעולת תגמול בעזה.	28.2.1955
דניאל צלמייסטר ז"ל - בן 19 במותו. עלה על מוקש בהיותו בסיור.	12.11.1966
דוד מזרחי ז"ל - בן 31 במותו. נפל במארב ברמת הגולן.	10.12.1968
יצחק וסרמן ז"ל - בן 21 במותו. נפל במלחמת יום הכיפורים.	6.10.1963
גדי יהודאי ז"ל - בן 30 במותו. נפל במלחמת יום הכיפורים.	20.10.1973
ארז מנדיל ז"ל - בן 22 במותו. נפל במלחמת לבנון הראשונה.	17.6.1982
בני לרר ז"ל - בן 56 במותו. נפטר ממחלה.	23.2.2003

יה' זכרם ברוך



כשאמות, משהו ממני, משהו ממני  
ימות בך, ימות בך.

כשתמות, משהו ממך בי, משהו ממך בי  
ימות איתך, ימות איתך.

כי כולנו, כן כולנו  
כולנו רקמה אנושית אחת חיה  
ואם אחד מאיתנו  
הולך מעמנו  
משהו מת בנו -  
ומשהו, נשאר איתו

אם נדע, איך להרגיע, איך להרגיע  
את האיבה, אם רק נדע.

אם נדע, אם נדע להשקיע את זעמנו  
על אף עלבוננו, לומר סליחה.  
אם נדע להתחיל מהתחלה.

מילים: מוטי המר



שלושים שנים, ואתה אינך...

ארץ, אני רוצה לכתוב לך על הזיכרון.  
הנוכחות שלך בחיים שלי מתחלקת לשתיים – השנים שחיית, ומאז שנהרגת.  
החלק השני כמובן הרבה יותר ארוך.  
הנקודה שמפרידה היא הרגע של הידיעה - ישבתי על המדרכה ליד המגורים בבסיס  
והפקידה באה וסיפרה. אני זוכר בברור את ההרגשה - זהו, ארץ איננו, לא חשוב כמה אני  
אתאמץ לשמר אותו בזיכרון, מתישהו זה ידהה וימחק. עוד חמש שנים, עוד 10 שנים, אולי  
כבר יותר, אבל מתישהו ארץ יפסיק להיות חלק מהחיים שלי וזה הסוף. הילדים שלי לא ידעו  
מי הוא, אני אספר להם אבל הם לא באמת יבינו.  
טוב, אז זה לא עובד ככה... בשנים הראשונות אתה נוכח מאוד. בהתחלה במחשבות, ואח"כ  
בעיקר בחלומות. אחר כך גם החלומות מתמעטים.

עם הזמן הנוכחות שלך מקבלת ביטויים חדשים ולא ממש מתוכננים – אני מפסיק ללכת על  
מצוקים כי זה סוג השטויות שאתה היית עושה, אני מבחין שדפוס החברות שאני מפתח הם  
חזרה על דפוס החברות שלנו, אני מתלבט אם לקרוא ארץ לילד שנולד ומחליט שזה לקיחת  
סיכון מיותר, בכל פעם שמזדמן לבית הקברות של כפר סאלד אני ניגש לבקר אותך והדבר  
היחידי שאני מסוגל לחשוב עליו ליד הקבר זה איזה מן שטות מיותרת זו שנהרגת.  
המפתיע מהכול הוא שבשנים האחרונות אתה מבקר בחלומות פעם בכמה שנים והנוכחות  
שלך משרה אווירה משמחת ונעימה של ידידות פשוטה.

הזיכרון הראשון מתקופת הגן – כמה אבא של ארץ אהב אותו. זה היה מאוד בולט ויוצא דופן  
בסביבה הספרטנית של הלינה המשותפת.  
התמונה הבאה היא אופניים, ארץ היה מיומן מכולנו בכל מה שקשור לספורט ולמכוניות.  
הקסם של מעבר מיישיבה נינוחה בכיתה לתנועה מהירה, מדויקת ומלאת חן בהפסקות.  
היסודות לחברות היו כנראה הריבים והמכות של תקופת הילדות.  
היה לנו ריטואל כמעט יומי - ארץ היה מתגרה ואני הייתי מתחיל לרדוף אחריו  
עד שמגיעים למכות.  
בגיל הנעורים יש כבר עושר גדול של תמונות - עיניים כחולות, בנות, תעלולים בבית הספר,  
שלווה וחיוך, לקיחת סיכונים לא סבירה בטיולים, כדורסל, נהיגה מהירה, מיומנות טכנית  
מופלאה, ריקודים, הדרכה, לקיחת אחריות, חברות.  
ומה באמת מתחת לכל זה – היה ברור שיש רבדים עמוקים שארץ לא מגלה לנו ושבמשך  
השנים נלמד להכיר אותם.

אני לא חושב שאני יכול לתאר את ארץ בצורה נאמנה, אני רק יכול לתאר מה הוא היה  
בשבילי. בתקופה שלפני הצבא טיילנו ביחד בסיני ובשומרון. היה בזה אלמנט של הרפתקה  
וסיכון. אני זוכר בבהירות רבה תחושה פשוטה של חברות וביטחון בחברות.  
ביחד נתמודד עם כל מה שיבוא. זה הזיכרון שנשאר איתי.

אורי טירולר

# עלצלים מהארצות

## יום העצמאות לפני שנים

חגיגות יום העצמאות והערב שקדם לו התנהלו אחרת. את ערב החג קבלנו בטקס מרשים וארוחה חגיגית. למחרת, יום חג עם תוכניות מגוונות.

על הטקס- הקיבוץ היה מחולק לשלושה אזורים שהיוו את מערך ההגנה שלנו.

שמות האזורים: גפן, תאנה וזית.

רחבת המטבח (וגם סביב חדר האוכל) לא הייתה כביש, אלא כסוי כורכר. בתוך רחבה זו סומן ריבוע כשהזרוע המרכזית היא רחבת הדגל עם התורן הגבוה. לידו עמדו שני דגלנים וכן תוף וחצוצרה. יתר שלוש הזרועות לאנשי שלוש האזורים, זרוע לכל אזור.

החברים התקבצו לקראת הטקס במרכז האזור ולפי סימן שהיה תקיעת חצוצרה צעדו "חיילי" האזורים, כל אזור מכיוונו אל הזרוע המסומנת לו. מפקד כל אזור עמד לפני אנשיו.

וכך נערך הטקס רב הרושם של הנפת דגלים, הקראה ועוד. בסיום, ממקום הטקס עברו כל חברי הקיבוץ לחדה"א לארוחה חגיגית משותפת באווירת חג שמחה.

טקס זה חזר על עצמו כל שנה.

למחרת ביום החג עצמו, מלבד רכבת הילדים המסורתית, היו פעילויות שונות, כל שנה לפי רעיונות הועדה המארגנת באותה שנה.

## בענייני מים

חם, חם אצלנו.

ואנחנו נדרשים לחסוך במים, להמעיט בהשקיה ולתת לדשאים להצחיב.

בוא לגליל "ארץ פלגי מים", "ארץ ירדן וחרמונים", נחלים שופעים ועוד,

אומרות הפרסומות לתיירים- מטיילים.

יש המציעים סיסמא חדשה: "כאן תצמח פעם שממה".

ליצנים אומרים שאם מצב המשקעים ימשיך להיות גרוע, חס וחלילה,

יהפכו את הכיוון של "המוביל הארצי".

חורף 1990

חורף 1991 היה חורף שיא. 922 מ"מ של גשם + שלג.



# הקיקול צאצא על קיבתו

לאחרונה קיבלתי לידי "אוצר". אומנם זו לא תיבה מלאה במטבעות זהב וגם לא אבנים טובות. אך אם אתם אנשים נוסטלגיים כמוני, אני בטוחה שגם אתם תחשבו כך. איריס שוסטר לבית גרינפלד רצתה להכין למשפחתה אוכל וחיפשה מתכון בין דבריה של אמה, אגלי. בין ספרי המתכונים היא מצאה מחברת פשוטה, חומה ומלאת כתמים שעל כריכתה כתוב:

**מחברת ל בישול, שם התלמיד: נילי לוי, הכיתה: ג', בית הספר: כפר סאלד.**

איריס זכרה שאני כותבת על אוכל ונתנה לי את המחברת (תודה!). בתוך המחברת, בכתב יד קטן ומסודר, רשומים רזי המטבח הקיבוצי כפי שנלמדו בבית הספר בשנים '65-'63. יש שם לדוגמא, טבלאות המדגימות כיצד לחשב הוצאות לארוחה, שם המצרך, כמות ומחיר (מלפפונים כבושים: 100 גר', 0.60 לירות לק"ג, סה"כ 0.006 לירות). ישנו מידע על ערכם התזונתי של מאכלים שונים (תפוחי אדמה, תירס, אפונה, מצטיינים בתכולת של פחמימות גבוהה ואלה מזונות משביעים). על משפחות של ירקות (מצליבים - כרוב, כרובית, קולרבי. סוככים - פטרוזיליה, סלרי...) ובאיזה עונה הם גדלים ונשתלים. על פי מה מסווגים ירקות בשוק (סוג א': ירקות אחידים בגודל ובטיב לסלט חי ולבישול) וכמובן עשרות מתכונים. החל מדברים בסיסיים כמו "לבן" ו"לפתן" ועד "גולש" ו"אומצת כבד".

מתוך האוסף הנפלא, בחרתי להביא לכם שני מתכונים, בעיקר בשביל השעשוע. הם כתובים פה כפי שכתובים במחברת, מה שנקרא "לא נגעתי":

כדורי בשר וקלופס מנה לאיש- בשר טחון בין 50-80 גר'.

**ההכנה:** לערבב היטב וליצור כדורים. על הכדורים לשים מעט קמח ולטגן בסיר במעט מרגרינה עד שישחים הקמח. להוסיף רסק עגבניות (2 כפות) ולבשל 25 דקות. את הקלופס יש לאפות בתנור בתוספת כוס מרק. לאפות 30-60 דקות באש בינונית.

250 גר' בשר טחון  
ביצה  
בצל קצוץ או שום (או שניהם)  
כף פטרוזיליה קצוצה  
פרוסת לחם שרויה  
כף מרגרינה אם הבשר לא שמן מלח  
פלפל שחור  
נ"ט- רסק עגבניות 2 כפות

**ההכנה:** ערבבי את אבקת הג'לי עם הסוכר והמים החמים. הוסיפי לזה את החלב תוך כדי בחישה. קררי מעט. מעכי את הגבינה והוסיפי את השנף קליפת הלימון ותערובת הג'לי. בחשי היטב. סדרי את העוגיות לתוך תבנית מתפרקת בתחתית ובצדדים. שפכי לתוכה את תערובת העוגה. קררי עד שיקריש. אפשר לקשט בפלחי קלמנטינות ופירות משומרים. אפשר צימוקים שוקולד וקצפת. עוגה טעימה מאד.

עוגת גבינה עם ג'לי קרה  
250 ג' גבינה לבנה רכה  
100 ג' חלב  
100 ג' סוכר + לפי הטעם  
1 כפית שנף (וניל)  
100 ג' מים חמים  
100 ג' עוגיות שטוחות

כמו בכל האגדות על אוצרות, גם פה, ישנם עדיין סודות שלא גיליתי: מי היא נילי לוי? מי היה המורה לבישול? האם כולם למדו או רק הבנות שיועדו לעבודה במטבח? מהו המרכיב "נ"ט" שמופיע בהרבה מהמתכונים?

אשמח לעזרתכם... עידן שגיא idansa2@gmail.com

## 

### ברכה לכפר סאלד ליום העצמאות

השנים חולפות וכבר אנו בעיצומו של העשור השביעי של המדינה, ולקראת העשור השמיני לקיבוץ. אמרתו של יגאל אלון ז"ל - "עם שאינו זוכר את עברו, ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל" - חשוב שתלווה אותנו תמיד, לא רק בשימור הפיזי של החצר הישנה ובגעגועים נוסטלגיים ל"כפר סאלד של פעם" אלא בזיכרון של המטרה שלשמה הוקם הקיבוץ הזה במקום הזה.

טבעי שחיינו משתנים כל הזמן (וטוב שכך, כי המציאות הסובבת אותנו והאפשרויות העומדות לפנינו גם הן משתנות), אך חשוב שנבחן תמיד את הדרך בה אנו הולכים ואת העקרונות והערכים לפיהם אנו רוצים לחיות. דרך ארוכה עבר הקיבוץ מאז השוויון המוחלט של "כל אחד לפי יכולתו ולכל אחד לפי צרכיו" ועד "הקיבוץ המתחדש" שיש בו הפרטה, שכר דיפרנציאלי, שיוך דירות ועוד.

השנים האחרונות היו קשות לקיבוץ כלכלית וחברתית. שנים של שינויים רבים, צמצום מספר החברים, הסתגרות בבית המשפחה, צמצום אירועי התרבות ומפגשי היחד מאז סגירת חדר האוכל וגם... חוסר אמונה באפשרות של שינוי המצב הכלכלי, שללא ספק השפיע ומשפיע על המצב החברתי...

כפר סאלד ידעה תמיד להתלכד ולצאת ממצבים קשים והיא חייבת לעצמה גם היום למצוא את הכוחות לפרוץ קדימה, ובמיוחד עתה בשנת השבעים לקיומה.

המטרה המרכזית צריכה להיות צמיחה דמוגרפית! אך אין צמיחה דמוגרפית ללא צמיחה חברתית! האדם אינו חי רק בביתו עם משפחתו. הוא זקוק לחברים ולחברה, לקהילה בה הוא חי. וכמו שהטבע והאדם זקוקים לחילוף חומרים למען התחדשותם - כך גם אנחנו. הדור הראשון - דור המייסדים שבנה את הבית הזה הולך ומתמעט, הדור השני-דור הבנים ובמיוחד בני המחזורים הראשונים, מתקרב בחלקו לגיל הפנסיה והדור השלישי והמקבילים לו בגיל, הם הנכנסים לשאת בעול ובאחריות והם גם אלה שעדיין יולדים ילדים. גילאים אלה וצעירים מהם זקוקים לתגבור! הקליטה והצמיחה הדמוגרפית הם "סם חיים" עבורנו כיום והם הנושא המרכזי בו עלינו לעסוק! משימה זו לא תצלח ללא צמיחה חברתית!

כעת צריך לאסוף את כל הכוחות, להחזיר לעצמנו את התקווה והאמונה שניתן לצעוד קדימה בכוחות משותפים. האמונה בעתידו של כפר סאלד היא תנאי להבאת וקליטת משפחות חדשות ובמיוחד משפחות של בנים שיבנו כאן את ביתם ועתידם.

חיימקה





# חידון של החג העסקי



## יום עצמאות שמח

- אנחנו מאוד אוהבים לקטר ובעצם למה לא?
- להתלונן עוזר לנו להרגיש יותר טוב, במיוחד אנחנו אוהבים להתלונן על הקיבוץ, על המדינה, על האופי הישראלי, על החוצפה, הלכלוך והבלגן, ומה עם הברוקרטיה, ובקיצור על מה לא? לשם שינוי לפחות ביום העצמאות למדינתנו בואו נזכור כמה עובדות חיוביות ומרשימות על המדינה ה-100 בגודלה בעולם, שבה חיים כאלפית מתושבי כדור הארץ:
- יחסית לגודלה, ישראל היא מדינה קולטת הגירה הגדולה בעולם.
  - ישראל תופסת את המקום השני בעולם במספר ספרים חדשים לנפש.
  - הטכנולוגיה שמשמשת את נאס"א למשלוח תמונות וידאו מ"המאדים" לכדור הארץ שפותחה ע"י שני ישראלים.
  - ה"מסג'ר" הראשון פותח בשנת 1996 ע"י ארבעה צעירים ישראלים, ICQ, מירבליס-זוכרים?
  - חברת מיקרוסופט מחזיקה את מרכז הפיתוח היחידי שלה מחוץ לארה"ב בישראל.
  - מרכז הפיתוח הגדול ביותר של מוטורולה - נמצא בישראל.
  - ישראל מובילה בעולם במספר המדענים והטכנאים בכוח העבודה שלה.
  - יש לנו אחוז גבוה בעולם של מחשבים אישיים.
  - ישראל מפיקה יותר עבודות מדעיות לנפש מאשר כל מדינה אחרת בעולם.

## ומה בחקלאות?

- המזרח התיכון ידוע כמקום גידול עצי דקל. הדקל הממוצע במזרח התיכון מניב כ-18 ק"ג תמרים לשנה, העצים הישראליים מניבים בממוצע כ-180 ק"ג תמרים.
- פיתחנו שיטות הידרולוגיות מדהימות שמאפשרות לגדל יבול בשטחים הצחיחים ביותר ואנו חולקים את המידע הזה עם ארצות ועמים רבים כולל אינדיאנים בני שבט ה"הופים" באריזונה.
- 2 ישראלים מחזיקים בשיא העולמי ביבול כותנה לדונם (280 ק"ג). הממוצע העולמי עומד על 70 ק"ג בלבד.
- ההשקיה בטפטפות הנה המצאה הישראלית שחוסכת מים באופן משמעותי בכל העולם.

אז כן, עדיין יש הרבה על מה לקטר, יש גם הרבה בעיות והרבה מה לתקן, לכן אם עדיין אנחנו לא מרוצים, נחמד לפחות פעם בשנה בחג העצמאות להסתכל על חצי הכוס המלאה.

## חג עצמאות שמח לכל בית כפר סאלד

אבי פלמן  
מנהל עסקי

### לינה פייר – דברים לזכרה ( דברי הספד ביום הלוויה 2/4/2012 )

לינה נולדה בשנת 1938 בשכונת בון-רטיירו, בסאן-פאולו, ברזיל. היא הייתה בת יחידה. בשכונה זו חיו יהודים רבים ובאותו רחוב חיו בשכונות ללינה גם אברהם פרידמן, משה שוסטר ויהודה פלדמן זיכרונם לברכה. יחד הם היו בתנועת "דרור", ובילו את זמנם בסניף התנועה בבון רטיירו. זעירה עצמון מספרת שבנעוריה הייתה לינה מאוד חברותית. כחברה בתנועה הרבתה לצאת למחנות ולטיולים. גם את ההכשרה, כלומר, את ההכנה לעלייה לארץ ולקיבוץ עשתה בברזיל. זעירה עצמון נזכרת ש"בהכשרה היה גן-ירק והם היו קוטפים את הירקות ואוכלים. לינה ואני אהבנו מאוד בצל ירוק – אז קטפנו בצל, ועם לחם טרי שחולק שם אכלנו ונהנינו מאוד".

את חיים פייר זיכרונם לברכה, הכירה לינה בתנועת הנוער והם נישאו בחודש אוגוסט 1956 בברזיל. חודשיים לאחר מכן, באוקטובר 1956 הם עלו לארץ, והשתקעו בכפר-סאלד. לינה התקבלה לחברות בשנת 1957. במשך השנים נולדו ארבעת ילדיהם: שלומית, ציביה, שי וצפיר. לינה דאגה והייתה מסורה מאוד מאוד לילדיה, ובהמשך לנכדיה. הם היו באים לאכול אצלה והיא הייתה שומרת עליהם באהבה.

בכפר-סאלד לינה עבדה שנים רבות במטבח. לאחר ההפרטה בחדר-האוכל עבדה לינה שנים לא מעטות בגן מעוג וטיפלה בילדי הגן בהנאה רבה.

מרסיה רפיטקס, זעירה עצמון ושרה פרידמן מספרות שההומור ליווה את לינה כל הזמן. על מדף הספרים בביתה של לינה לא יימצאו ספרים סתם, אלא הרבה ספרי בדיחות ואנקדוטות. היא בלטה בחוש ההומור שלה, ובסביבתה תמיד היו צחוקים ובדיחות לרוב.

לינה הייתה קשורה ומחוברת מאוד לשפת היידיש ומכאן צמחה גם אהבתה לשירים ביידיש. בערבי תרבות ובמסיבות נהנו החברים משירתה יחד עם מרסיה רפיטקס ונורית לוין. לינה אהבה להאזין למוסיקה, ובעיקר למוסיקה בספרדית, פורטוגזית וביידיש.

אהבתה הגדולה והיקרה ביותר הייתה לחיים בעלה ואב ילדיה. לאחר פטירתו הייתה לינה במשבר גדול שליווה אותה לאורך השנים. בשנים האחרונות חלה התדרדרות במצבה הבריאותי והיא נזקקה לעזרה צמודה. נירמלה, המטפלת שלה מנפאל ליוותה אותה וטיפלה בה באהבה ובנאמנות אמיתיים ועל כך תודה מקרב לב.

נזכור אותה תמיד, תהיה נשמתה צרורה בצרור החיים.

לחציפת פייר  
בצערנים  
בית כפר סאלד



## זוכרים

דוד מנדל ז"ל	12.4.1945
מנחם לוינגר ז"ל	9.4.1948
חיה גרינבאום ז"ל	1.4.1951
אבא אברהם רוטשטיין ז"ל	19.4.1961
חיה שהם ז"ל	18.4.1963
אבא אברהם זבוסקי ז"ל	12.4.1969
אבא צבי פדריט ז"ל	3.4.1971
אדלה מרדינגר ז"ל	14.4.1984
ציונה לוי ז"ל	16.4.1985
שמואל לוז ז"ל	19.4.1986
יונה דיין (היא) ז"ל	7.4.1987
חנן טל ז"ל	5.4.1990
אבא יוסף פוקס ז"ל	21.4.1996
בן ציון נודל ז"ל	15.4.1997
רות ליברמן ז"ל	23.4.1997
אסתר מאיר ז"ל	22.4.1998
לינה פייר ז"ל	1.4.2012

יהי זכרם ברוך

אֶבֶת עֵלִים